

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Tdo/48/2016
Identifikačné číslo spisu:	6315010020
Dátum vydania rozhodnutia:	14.07.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Hatala
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:6315010020.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Hatalu a členov JUDr. Juraja Klimenta a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci proti obvinenému JUDr. H. F. pre pokračovací prečin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. prerokoval na verejnom zasadnutí konanom 14. júla 2016 v Bratislave dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 7. októbra 2015, sp. zn. 3 To 105/2015 a podľa § 386 ods. 1, ods. 2 Tr. por. a § 388 ods. 1 Tr. por., takto

rozhodol:

I. Rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 7. októbra 2015, sp. zn. 3 To 105/2015, z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

b o l p o r u š e n ý z á k o n

v ustanoveniach § 321 ods. 1 písm. e/ a ods. 2 Tr. por. a § 49 ods. 2 Tr. zák. v spojení s § 49 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. a § 50 ods. 3 Tr. zák.

v p r o s p e c h obvineného JUDr. H. F..

II. Zrušuje sa napadnutý rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 7. októbra 2015, sp. zn. 3 To 105/2015, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

III. Krajskému súdu v Banskej Bystrici s a p r i k a z u j e , aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Brezno (ďalej len „okresný súd“) z 4. júna 2015, sp. zn. 3 T 7/2015 bol obvinený JUDr. H. F. uznaný vinným z pokračovacieho prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Tr.

zák. na tom skutkovom základe, ktorý je uvedený v rozsudku.

Za to okresný súd obvinenému podľa § 221 ods. 2 Tr. zák., § 38 ods. 2 a ods. 4 Tr. zák. uložil trest odňatia slobody vo výmere 2,5 (dva a pol) roka. Podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. súd obvineného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia. Podľa § 61 ods. 1 a ods. 2 Tr. zák. súd obvinenému uložil trest zákazu činnosti - obchodnej činnosti, ktorej predmetom by bolo aj preberanie finančných prostriedkov v hotovosti a bezhotovostne vo výmere 3 (troch) rokov. Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. súd obvinenému uložil povinnosť nahradiť poškodenému Ing. Q. F. škodu vo výške 10.230 € a poškodenej U. S. škodu vo výške 3.700 €.

Proti tomuto rozsudku podal obvinený, prostredníctvom svojho obhajcu dňa 29. júla 2015 čo do výroku o uloženom treste a spôsobe jeho výkonu odvolanie, ktorému Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom zo 7. októbra 2015, sp. zn. 3 To 105/2015 vyhovel a rozhodol tak, že napadnutý rozsudok okresného súdu podľa § 321 ods. 1 písm. e/, f/, ods. 2 Tr. por. vo výroku o treste a náhrade škody zrušil.

Rozhodujúc sám podľa § 322 ods. 3 Tr. por. obvinenému podľa § 221 ods. 2 Tr. zák., § 36 písm. k/, l/ Tr. zák. a § 37 písm. m/ Tr. zák. s poukazom na § 38 ods. 2, 3 a 8 Tr. zák. uložil trest odňatia slobody vo výmere 2 (dvoch) rokov. Podľa § 49 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. a § 50 ods. 1 Tr. zák. mu výkon takto uloženého trestu podmiennečne odložil na skúšobnú dobu v trvaní 3 (troch) rokov. Podľa § 61 ods. 1 a ods. 2 Tr. zák. súd obvinenému uložil trest zákazu činnosti (špecifikovaný vyššie).

V odôvodnení krajský súd skonštatoval, že dôkazná situácia sa v odvolacom konaní podstatne zmenila. Poukázal na to, že obvinený sa k spáchaniu trestného činu na verejnom zasadnutí zo 7. októbra 2015 priznal a úprimne ho oľutoval (§ 36 písm. l/ Tr. zák.), ako aj na to, že spôsobenú škodu už medzičasom nahradil (§ 36 písm. k/ Tr. zák.). V prospech obvineného krajský súd vyhodnotil aj starostlivosť o dve maloleté deti, z ktorých jedno má závažné zdravotné problémy, ako aj čestné prehlásenia viacerých osôb, ktoré s odbornými radami obvineného deklarovali spokojnosť.

Pokiaľ išlo otázku mnohosti trestnej činnosti, krajský súd sa stotožnil s názorom okresného súdu, že v prípade obvineného nemohlo ísť o súbeh trestných činov, ale o recidívu. Jednotlivé čiastkové útoky posudzovaného skutku boli dokonané v dňoch 7. júla, 22. júla a 6. augusta 2014, t. j. po tom, ako bol obvinenému doručený trestný rozkaz sp. zn. 0 T 32/2014, ktorým okresný súd obvineného dňa 28. júna 2014 právoplatne odsúdil za prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. d/ Tr. zák. na (o. i.) trest odňatia slobody vo výmere 3 (troch) mesiacov, ktorý mu podmiennečne odložil na skúšobnú dobu v trvaní 1 (jedného) roka.

Na druhej strane ale krajský súd prisvedčil odvolacej námietke obvineného, že skutok nespáchal v skúšobnej dobe podmiennečného odsúdenia, keďže spomínaný trestný rozkaz bol vo výroku o uloženom treste zrušený rozsudkom okresného súdu z 28. augusta 2014, sp. zn. 3 T 70/2014, ktorým mu bol (o. i.) uložený súhrnný podmiennečný trest odňatia slobody vo výmere 1 (jedného) roka so skúšobnou dobou v trvaní 1 (jedného) roka.

Čo sa týka výroku o náhrade škody, tento odvolací súd zrušil, keďže spôsobenú škodu už obvinený uhradil. Výrok o zákaze činnosti odvolací súd ponechal, nakoľko ho považoval za zákonný a primeraný spáchanému skutku.

Dňa 13. apríla 2016 bolo okresnému súdu doručené dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) zo 4. apríla 2016, v ktorom na podklade dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. v neprospech obvineného namietal, že tento sa posudzovaného skutku dopustil v skúšobnej dobe podmiennečného odsúdenia, a preto mu podľa § 49 ods. 2 Tr. zák. nemohol byť uložený ďalší podmiennečný trest odňatia slobody.

Generálny prokurátor s poukazom na § 50 ods. 3 Tr. zák. vysvetlil, že ak sa doba, po ktorú viedol

odsúdený v skúšobnej dobe riadny život na základe skôr vydaného a právoplatného rozhodnutia započítava aj do novourčenej skúšobnej doby uloženej súhrnným trestom, potom aj spáchanie ďalšej trestnej činnosti počas jej plynutia, aj napriek následnému zrušeniu trestu v dôsledku ukladania nového - súhrnného trestu, je treba posudzovať ako spáchanie činu v takto novourčenej skúšobnej dobe.

Vychádzajúc z tohto generálny prokurátor navrhol, aby dovolací súd podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil, že rozsudkom krajského súdu bol porušený zákon v ustanoveniach § 49 ods. 1 písm. a/ Tr. zák., § 49 ods. 2 Tr. zák., § 50 ods. 3 Tr. zák. a § 321 ods. 1 písm. e/ a ods. 2 Tr. por. v prospech obvineného JUDr. H. F.. Podľa § 386 ods. 2 Tr. por. napadnutý rozsudok zrušil a podľa § 388 ods. 1 Tr. por. prikázal krajskému súdu, aby vec znovu prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu generálneho prokurátora sa 9. mája 2016, prostredníctvom svojho obhajcu JUDr. Jozefa Švarca, advokáta so sídlom Horná č. 41, 974 01 Banská Bystrica vyjadril aj obvinený.

Namietaný rozsudok krajského súdu označil za správny a zákonný. Poznamenal, že výrok o treste uloženom trestným rozkazom sp. zn. 0 T 32/2014 bol zrušený, a preto naň už nemožno prihliadať. Vo vzťahu k § 50 ods. 3 Tr. zák. uviedol, že doslovná dikcia predmetného ustanovenia predpokladá pozitívny výklad, t. j. že doba, po ktorú viedol odsúdený v skúšobnej dobe riadny život sa započítava do skúšobnej doby novourčenej pri uložení súhrnného trestu. Toto ustanovenie ale nemožno vykladať v neprospech obvineného, napr. spôsobom uvedeným v § 50 ods. 4 Tr. zák. Nad rámec uvedeného obvinený zopakoval, že k trestnej činnosti sa v celom rozsahu priznal, oľutoval ju, nahradil spôsobenú škodu, vedie usporiadaný život, stará sa o choré deti atď.

Na základe týchto argumentov obvinený dovolaciemu súdu navrhol, aby dovolanie generálneho prokurátora podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol.

Spisový materiál bol spolu s dovolaním generálneho prokurátora Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) riadne predložený na rozhodnutie 7. júna 2016.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) postupom podľa § 378 Tr. por. predbežne preskúmal predložený spisový materiál i dovolanie generálneho prokurátora a zistil, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h/ Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. a/ Tr. por.), po tom ako riadny opravný prostriedok podal obvinený a odvolací súd rozhodol v jeho prospech (posledná veta § 372 ods. 1 Tr. por.) a tiež v lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1, ods. 3 Tr. por.).

Po zistení, že niet žiadneho zákonného dôvodu pre odmietnutie dovolania generálneho prokurátora (§ 382 Tr. por.), preskúmal najvyšší súd 14. júla 2016 na verejnom zasadnutí (§ 384 ods. 1 Tr. por.) zákonnosť a odôvodnenosť výrokov napadnutého rozhodnutia, proti ktorým dovolateľ podal dovolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré predchádzalo rozhodnutiu, so zameraním na dôvody dovolania podľa § 371, ktoré sú uvedené v dovolaní a ktorými je podľa § 385 ods. 1 Tr. por. dovolací súd viazaný.

Dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie generálneho prokurátora je v celom rozsahu dôvodné.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. súd môže podmiennečne odložiť výkon trestu odňatia slobody neprevyšujúceho dva roky, ak a) vzhľadom na osobu páchatel'a, najmä s prihliadnutím na jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, a na okolnosti prípadu, má dôvodne za to, že na zabezpečenie ochrany spoločnosti a nápravu páchatel'a výkon trestu odňatia slobody nie je nevyhnutný.

Podľa § 49 ods. 2 Tr. zák. ustanovenie odseku 1 sa nepoužije, ak súd odsudzuje páchatel'a za úmyselný trestný čin spáchaný v skúšobnej dobe podmiennečného odsúdenia alebo v skúšobnej dobe podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody.

Podľa § 50 ods. 1 Tr. zák. pri povolení podmiennečného odkladu výkonu trestu odňatia slobody určí súd

skúšobnú dobu na jeden rok až päť rokov. Skúšobná doba začína plynúť dňom nasledujúcim po dni nadobudnutia právoplatnosti rozsudku.

Podľa § 50 ods. 3 Tr. zák. doba, po ktorú viedol odsúdený v skúšobnej dobe riadny život, sa započítava do skúšobnej doby novourčenej pri povolení odkladu výkonu trestu odňatia slobody alebo probácie uložených za ten istý skutok, alebo do skúšobnej doby alebo probácie určených pri uložení úhrnného trestu alebo súhrnného trestu.

Z citovaných ustanovení plynie, že § 49 ods. 2 Tr. zák. limituje aplikáciu § 49 ods. 1 Tr. zák. v tom smere, že za splnenia tam uvedených kumulatívnych podmienok (i/ obvinený spáchal úmyselný trestný čin a ii/ stalo sa tak v dobe jeho podmieneného odsúdenia alebo v skúšobnej dobe podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody), vylučuje, aby súd opätovne výkon trestu odňatia slobody podmienne odložil, hoci by na to aj dôvody uvedené v § 49 ods. 1 Tr. zák. existovali. Zjednodušene povedané, zákon zakazuje uložiť obvinenému „podmienku na podmienku“.

V prípade JUDr. H. F. je zrejmé, že tento sa posudzovanej trestnej činnosti dopustil v čase (7. júla, 22. júla a 6. augusta 2014), keď bol trestným rozkazom okresného súdu z 28. júna 2014, sp. zn. 0 T 32/2014 právoplatne podmienne odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere 3 mesiacov so skúšobnou dobou 1 roka.

Z uvedeného plynie, že uloženie ďalšieho podmieneného trestu odňatia slobody zo strany krajského súdu tak v jeho prípade nebolo správne. Na tomto závere nič nezmení ani skutočnosť, že spomínaný trestný rozkaz bol vo výroku o treste rozsudkom okresného súdu sp. zn. 3 T 70/2014 zrušený a vo veci bol uložený súhrnný podmienený trest odňatia slobody (vo výmere 1 rok s rovnako dlhou skúšobnou dobou) až 28. augusta 2014, t. j. po spáchaní posudzovanej trestnej činnosti.

Obvinený sa totiž len niekoľko týždňov po uložení podmieneného trestu odňatia slobody dopúšťal ďalšej úmyselnej trestnej činnosti, hoci mu s ohľadom na toto predchádzajúce odsúdenie muselo byť zrejmé, že v prípade ďalšieho vybočenia zo spoločensky akceptovateľného správania, bude nariadený výkon nepodmieneného trestu odňatia slobody.

Akýkoľvek iný výklad (v skúšobnej dobe nebol, keďže výrok o treste bol neskorším rozsudkom zrušený) popiera nielen účel § 49 ods. 2 Tr. zák., ale aj § 49 ods. 1 Tr. zák.

Napokon, pokiaľ sa v zmysle § 50 ods. 3 Tr. zák. do novourčenej skúšobnej doby podmienne odsúdeného započítava aj doba, počas ktorej tento na základe skôr vydaného a neskôr zrušeného rozhodnutia viedol riadny život, potom rovnako je nutné postupovať aj v opačnej situácii, t. j. ak v takto súdom skôr určenej skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia obvinený riadny život nevedie a spácha úmyselný trestný čin. V takom prípade je pri rozhodovaní o prípadnom odložení výkonu trestu odňatia slobody vychádzať z prezumpcie, že k trestnému činu došlo v takto novourčenej skúšobnej dobe, a preto je uloženie podmieneného trestu odňatia slobody v zmysle § 49 ods. 2 Tr. zák. vylúčené.

Inými slovami, ak by s ohľadom na § 50 ods. 3 Tr. zák. obvinený medzi 29. júnom 2014 (odkedy mu podľa § 50 ods. 1 Tr. zák. začala plynúť skúšobná doba podmieneného odsúdenia na základe trestného rozkazu sp. zn. 0 T 32/2014) a 28. augustom 2014 (kedy nadobudol právoplatnosť rozsudok okresného súdu sp. zn. 3 T 70/2014, ktorý spomínaný trestný rozkaz vo výroku o treste zrušil) viedol riadny život, potom by toto obdobie bolo treba započítať do skúšobnej doby určenej mu rozsudkom okresného súdu sp. zn. 3 T 70/2014. A rovnako, ak takýto riadny život nevedol a v uvedenom „medziobdobí“ (7. júla, 22. júla a 6. augusta 2014) spáchal úmyselný trestný čin, potom je potrebné mať za to, že sa tak stalo v čase plynutia rozsudkom sp. zn. 3 T 70/2014 novourčenej skúšobnej doby.

Na podklade týchto úvah dospel najvyšší súd k záveru, že výrokmi o uloženom treste bol v ustanoveniach § 321 ods. 1 písm. e/ a ods. 2 Tr. por. a § 49 ods. 2 Tr. zák. v spojení s § 49 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. a § 50 ods. 3 Tr. zák. porušený zákon v prospech obvineného JUDr. H. F., a preto

napadnutý rozsudok v celom rozsahu zrušil.

V ďalšom konaní bude povinnosťou krajského súdu vec opätovne prejednať a uložiť trest a spôsob jeho výkonu tak, aby zodpovedal dotknutým ustanoveniam Trestného zákona.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.